

Foto: Rickard Stenberg, verksamhetsledare, Verdandi Malmö.

Alla behövs – Verdandis socialpolitiska handlingsprogram

Alla behövs – ett handlingsprogram för social rättvisa och ett samhälle fritt från alkoholskador och drogmissbruk

Verdandis roll och uppgift

Verdandi bildades som en proteströrelse mot missförhållanden i samhället och som ett medel för medlemmar och medmänniskor att kämpa för bättre levnadsvillkor. Detta är fortfarande Verdandis viktigaste uppgift.

Genom kritik påvisar vi brister i samhället och i den praktiska verksamheten ger vi människor möjlighet att stärka sina och andras livsvillkor.

Verdandi spelar en aktiv roll i samhällebyggandet, men inte genom anpassning och undfallenhet, utan genom att tillföra samhället de erfarenheter och röster som annars inte hörs.

Verdandis uppdrag är inte att tjäna det etablerade samhället. Det är de idéer som bär upp organisationen som är grunden för kampen för social rättvisa och ett samhälle fritt från alkohol- och drogskador.

Det är de grupper som drabbats hårdast av samhällets missförhållanden, som är våra främsta uppdragsgivare och målgrupper för den praktiska verksamheten.

För den enskilde innebär Verdandi en rätt att delta i kampen för Verdandis mål och krav på samhällsförändringar. Genom att delta i kampen kan denna samtidigt bli ett medel för den enskilde att lösa sina problem och få sina behov tillgodosedda.

Verdandis uppgift är att föra vidare organisationens bärande idéer och att vara en levande proteströrelse. En levande organisation för samhällsförbättringar utifrån deltagarnas behov. Målen för samhällsförändringen måste hela tiden flyttas fram.

Kampen förs med opinionsbildning, praktisk vardagssolidaritet och kamratstödande verksamhet.

Alla behövs

Alla människor har en mängd resurser och behövs i kampen för ett rättvist och tryggt samhälle för alla.

Det är ett känt mänskligt behov att på något sätt vara till nytta och glädje för andra. Att inte behövas, det är att känna sig onödig och utan värde.

Ett annat viktigt mänskligt behov är att känna gemenskap med andra människor. Att känna att man har något gemensamt med andra – värderingar, upplevelser, känslor, arbete etcetera.

Samhället har ett ansvar för att alla människor får uppleva gemenskap med andra samt att människors resurser och erfarenheter tas tillvara. Om det ska lyckas krävs en solidarisk människosyn och en praktisk organisation av samhället som lägger de konkreta besluten för ett gott mänskligt liv så nära människorna som möjligt och att alla är delaktiga i samhällsbygget.

En positiv människosyn

I Verdandis människosyn ingår tron på att människan har resurser både att ta ansvar för sitt liv och att förändra sina livsbetingelser, det vill säga att ta aktiv del i en förändring av samhället och sin sociala verklighet tillsammans med andra människor.

Tron på de mänskliga resurserna, och tron på att människorna med sina resurser kan skapa en god tillvaro samt övertygelsen om att hon därmed samtidigt förstärker sina goda egenskaper och sin vilja till (gemensamt) ansvarstagande för andra, är grunden för Verdandis människosyn.

Detta betyder samtidigt att ett samhälle som inte tillåter människan att utveckla sina resurser, förtrycker viktiga delar av det mänskliga livet.

Foto: Sune Björkman och Kajsa Johansson jobbar på Verdandi Trollhättans secondhandbutik – ett socialt arbetsintegrerande företag.

Enligt denna människosyn är varje människa unik, men vars och ens resurser måste ge möjlighet att utvecklas och frigöras i samspel med andra.

Utgångspunkten för all socialpolitik måste vara en positiv och demokratisk människosyn. En positiv människosyn utgår ifrån att varje människa har rätt att bli betraktad utifrån hela sin person och inte utifrån någon liten del av personligheten, till exempel missbruksproblem eller andra sociala problem. Blir man istället betraktad som en människa med resurser, någon man kan lita på och ställa krav på, kommer man att växa in i den rollen.

- Alla människor behövs i kampen för ett rättvis och solidariskt samhälle.
- Alla har erfarenheter, kunskaper och resurser som är viktiga att ta till vara.
- Alla har resurser som kan frigöras och tas tillvara.

Den totala samhällsmiljön

Verdandis samhällsuppfattning bygger på grundsynen att människor på ett avgörande sätt formas av sin miljö.

Vi menar då miljön i vid bemärkelse, det vill säga vår totala livssituation. Människan kan även på olika sätt påverka sin miljö. Genom att arbeta för förbättringar och förändringar tillsammans med andra människor, kan vi påverka miljön och våra livsbetingelser, både kortsiktigt och långsiktigt. För att bli starka i denna förändringskamp, måste vi gå tillsammans med andra människor som har samma eller likartade grundvärderingar.

Vår livssituation – vår miljö – bestäms av våra totala villkor; ekonomiskt, kulturellt och socialt etcetera. Inte bara rikedom ärvs, även fattigdom och utsatthet. De blir vårt sociala arv.

Vår livssituation påverkar våra möjligheter att fungera i samhället, ta del av samhällets resurser och möjligheter. Om vi är politiskt aktiva, aktiva i en fackförening eller annan förening, stärks våra möjligheter att påverka de beslut som formar våra livsvillkor.

Genom politisk aktivitet kan vi påverka maktförhållandena i samhället och medverka till att människor i ekonomiskt och politiskt eftersatta livssituationer får mer att säga till om.

Utsatta gruppers erfarenheter och kunskaper behövs i utformningen av samhället, som underlag för politiska beslut.

Våra grundläggande behov

Alla människor har samma grundläggande behov, det vill säga trygghet, kärlek, inkomster för sin försörjning, bostad, utbildning, arbete eller annan meningsfull sysselsättning. Alla har också behov av gemenskap med andra människor. Våra möjligheter till ett bra liv hänger samman med hur vi kan tillgodose dessa grundläggande behov.

Vår egen upplevelse av verkligheten är den verklighet vi lever i. Upplevelsen styr vad vi gör och hur vi betar oss. Upplevelsen äger vi själva och den kan inte ifrågasättas av andra. Detta är särskilt viktigt när vi ska ta ställning till människors behov av stöd och bistånd. Vi har alla rätt till respekt för vårt självbestämmande och vår integritet.

En demokratisk och solidarisk människosyn innebär att vi eftersträvar att lösa och tillfredsställa många problem och behov gemensamt. Vi tar gemensamt ansvar för varandra, i samhället och i vardagen. Var och en bidrar efter förmåga, och var en får del av våra gemensamma resurser efter behov.

En generell välfärdspolitik

En generell välfärdspolitik innebär att vi tillsammans i samhället tar ansvar för att alla får sina grundläggande behov och problem lösta. En viktig förutsättning för en solidarisk socialpolitik är en stark gemensam (offentlig) sektor.

Dock kan en stark gemensam (offentlig) sektor, som i stor utsträckning bygger på en servicetanke, där vi som medborgare i första hand blir "konsumenter", få negativa effekter för den

enskilde och i förlängningen bli odemokratisk, om man inte tar tillvara den enskildes resurser och behov.

Resultatet kan bli att människor onödigtvis passiviseras. I förlängningen kan detta leda till att våra egna erfarenheter underkänns och våra problem överlämnas till olika experter, som "vet" hur vi ska lösa våra mänskliga problem och som försöker lösa dem över huvudet på oss. Vi blir åskådare till vårt eget livs utveckling.

Samhällspolitiken måste därför inriktas både på att samhället har ett övergripande ansvar och att den enskilde har inflytande och är delaktig i besluten/insatsen.

Ett led i arbetet att skapa delaktighet i samhället är att man i olika former skapar positiva sociala nätverk av stödjande människor i vardagen som ger varandra omsorg och ömsidigt stöd. Sådana nätverk underlättar för människor att hantera vardagens problem och därmed förebyggs andra samhällsinsatser och till exempel vård på institution grundad på sociala missförhållanden.

Alla människor har rätt och behov av att kontinuerligt få utvecklas och "växa" efter sina förutsättningar. En viktig del för en sådan utveckling är våra möjligheter att delta i ett livslångt lärande.

Vår brist på gemenskap, närhet och kontakt mellan människor kompenseras med konsumtion, bland annat av prylar av olika slag. Våra liv svämmar över av "fritidsartiklar", kommersiella video, TV- och dataprogram, fritidsartiklar och konsumtionsvaror. Ju mer tomma och ensamma våra liv är, desto mer utsatta för dessa kommersiella lockelser blir vi, istället för att vi ges möjlighet till närhet och gemenskap med andra människor.

Vardagslivet i bostadsområden och närsamhälle är våra barns uppväxtmiljö. Kommersiellt präglade värderingar och en utstuderad marknadsföring har fått stor makt både över barnens uppväxt och över vuxenlivet.

En vuxenvärld som själv sitter fast i den kommersiella industrins alla myter om vad som är framgång och lycka i livet, präglas av kontaktlöshet och isolering. Vi orkar inte vara ett tillräckligt stöd för att skapa alternativ för barnen. En effekt av en försummad vardagstillvaro är att barnens uppväxtmiljöer utarmas på socialt liv. En sådan vuxenvärld stänger lätt ute barnens behov av närhet, värme och kontakt.

Hur vardagslivet är organiserat i våra bostadsområden påverkar i väsentlig utsträckning vår totala livssituation. Det är därför viktigt att organisera mötesplatser för människor i bostadsområden, exempelvis kvarterslokaler, kaféer och andra kollektiva samlingsplatser.

När människor lär känna varandra motverkas även främlingsräds- la, fördomar, våld och rasism. Därför måste samhället ta på sig ett större ansvar för att stödja sådan verksamhet.

Ett integrerat samhälle

Ett avgörande hinder för en förstärkning och utveckling av ett solidariskt välfärdssamhälle är segregationen på viktiga samhällsfält, som arbetsmarknad, skola, boende etcetera. Det yttersta uttrycket för denna segregation är diskriminering av grupper och enskilda.

Segregationens motsats är integration. Ett framgångsrikt integrationsarbete förutsätter att alla omfattas av det. Kampen mot segregation och diskriminering kräver att olika samhällsgrupper ges kunskaper om varandra. Sådana kunskaper är förutsättningen för att skapa förståelse för varandra och mellan olika samhällsgrupper och över nationsgränserna.

Få medborgare i vårt land är födda på den plats där man lever och verkar. Under all tid har människor flyttat till nya länder och orter för att få arbete och försörjning. Många sociala och kulturella band har brutits upp. Denna omflyttning har skapat många sociala problem och en känsla av utanförskap på de nya bostadsorterna. Problem som blir särskilt starka i områden där många är nyinflyttade.

Sociala och ekonomiska problem i integrationen av flyktingar och invandrare som har sin grogrund i missförhållanden inom landet, får inte sammanblandas med frågan om etniska och kulturella skillnader. Problem som är förknippade med integrationen görs ofta felaktigt till "invandrarens" personliga, beroende av hans bakgrund och etniska tillhörighet, istället för att de sätts in i ett samhälleligt och klassmässigt perspektiv.

Om vi vill skapa ett samhälle byggt på trygghet och solidaritet, måste vi arbeta för integration mellan alla olika grupper i samhället. Ett viktigt mål är att verka för ökad jämlikhet och delaktighet, ett annat är att bryta segregationen i boendet, som främst har sin grund i ekonomiska faktorer.

Vi lever i en global värld där allt fler politiska frågor har ett internationellt perspektiv och verkan. Ett arbete för integration måste därför gå hand i hand med ett arbete för internationell solidaritet byggd på alla människors lika värde.

Social rättvisa

Stora sociala och ekonomiska skillnader råder mellan människor i vårt samhälle. De ekonomiska klyftorna i världen växer och de sociala och ekonomiska skillnaderna mellan olika grupper ökar. Dessa måste bekämpas med internationell välfärdsolitik och förändrade maktförhållanden.

I ett kapitalistiskt samhälle är det den livssituation, den klass vi tillhör, som i stor utsträckning avgör hur vi kan tillgodose våra grundläggande behov. Vi har alla rätt att utvecklas efter våra förutsättningar, utan begränsningar av ras, kön eller klass.

En demokratisk och solidarisk samhällssyn är en motkraft mot detta förhållande och innebär att vi gemensamt genom stat och kommun, folkrörelser och andra organ kan utjämna klasskillnader och sociala orättvisor.

Foto: Zelina Agral och Esme Bulduk jobbar med kurdisk mattknytning på Verdandi Botkyrkas sociala arbetsintegrerande företag i Fittja. Mattorna knyts med traditionell kurdisk hantverksteknik och säljs till beställare och har också ställts ut på Etnografiska muséet i Stockholm.

Ett handlingsprogram för social rättvisa

För att uppnå social rättvisa är det viktigt att politiken utgår ifrån en social helhetssyn på människor och samhälle. Verdandis krav för att uppnå ett rättvist och solidariskt samhälle kan sammanfattas i följande punkter:

Allas rätt till arbete – en meningsfull uppgift åt alla

Arbetet är för väldigt många av oss det främsta sättet vi känner för att ge ett människovärde. Ett avlönat arbete är ett av de bästa sätten för människor att känna sig behövda och känna gemenskap med andra.

- Samhället har ett ansvar för att rätten till arbete och att få delta i samhällsbyggandet tillgodoses.
- Arbetslöshet är alltid ett misslyckande.
- Arbetsmarknaden måste breddas genom att samhället tar ett ökat ansvar för sysselsättningen. I en tid då den ”traditionella” arbetsmarknaden krymper måste även andra samhällsaktiviteter än traditionellt lönearbete kunna ge samma positiva upplevelse av att behövas.
- En arbetstidsförkortning skall genomföras. Målet är i första hand sex timmars arbetsdag. En sådan arbetstidsförkortning skulle innebära att människor får mer tid för sina barn, för föreningsaktiviteter, frivilligt omsorgsarbete eller annan utvecklande samhällsaktivitet. En förkortning av arbetstiden skulle även resultera i färre arbetsskador och mindre stress, vilket avsevärt skulle kunna påverka folkhälsan i positiv riktning,

Arbetslivets villkor

Arbetslivets villkor kan i sig medverka till att undanröja, skapa eller förstärka sociala problem för enskilda personer. Därför är arbetslivets villkor av vitalt intresse inte bara för arbetsgivare och arbetstagare, utan för hela samhället. Mycket återstår att göra när det gäller att förbättra arbetsmiljöer och arbetsorganisationer, bland annat när det gäller inflytande, jämställdhet mellan kvinnor och män, trivsel och möjlighet till gemenskap på arbetsplatsen.

- Kampen för jämställdhet i arbetslivet måste förstärkas. Arbetet mot nuvarande löneskillnader mellan könen, för likabehandling av kvinnor och män, inte minst när det gäller möjligheterna till arbete samt till utveckling och utbildning i jobbet är viktiga frågor för jämställdhetsarbetet.
- Rätt till bra barnomsorg för alla barn, är en viktig resurs för barnen. Det är också en viktig resurs för småbarnsföräldrar, främst kvinnor, för att de ska kunna hävda sig på arbetsmarknaden.
- Alla ska kunna kombinera ett solidariskt ansvar för varandra och ett aktivt yrkesliv, det vill säga att kunna kombinera yrkesarbete med ansvar för hem och familj, ett aktivt samhällsengagemang, föräldrarollen i skola och barnomsorg med mera.
- Facklig social verksamhet är viktig för att bryta ensamhet, stärka solidariteten och gemenskapen på arbetsplatserna. Resurser till detta bör i första hand tas ur produktionen, men även samhället har ett övergripande ansvar.
- Löntagarna skall ges ett större inflytande över produktionen. De kunskaper och erfarenheter som löntagarna har, måste tas tillvara vid beslut om produktionens inriktning, samt för en utveckling av arbetets innehåll och organisation.

- Vår rätt att genom fackliga organisationer agera kollektivt och driva krav på förbättringar av arbetslivets villkor måste förstärkas. Löntagarnas rätt att förhandla och teckna kollektivavtal ifrågasätts. Denna rättighet är grundläggande och avgörande om man vill åstadkomma en jämnare och rättvisare maktfördelning mellan arbetsgivare och arbetstagare på arbetsplatserna.

En generell välfärdspolitik

Utgångspunkten för välfärdspolitiken är att genom strukturella och generella åtgärder skapa trygghet och bra livsbetingelser för alla medborgare. Därigenom tillförsäkras alla människor möjlighet att trygga sin situation vid arbetsoförmåga och liknande.

Viktiga utgångspunkter för en generell välfärdspolitik:

- **Alla människors lika värde.** Alla har samma rätt att vid behov, till exempel vid sjukdom, arbetslöshet eller dylikt, få del av välfärdssystemet. Detta är en självklar utgångspunkt, inte bara utifrån att alla människor har lika värde, utan även som en viktig grund för att alla ska känna solidaritet med den generella välfärdspolitiken.
- **Behoven – inte plånboken ska styra.** Samhället ska erbjuda bästa möjliga vård och service utifrån den enskildes behov, utan tanke på vad den enskilde skulle kunna betala. Verdandi anser att att samhällets sjuk- och hälsovård ska vara demokratiskt styrd och offentligt finansierad. Vi motsätter oss en utbredd privat entreprenörsverksamhet inom viktiga socialpolitiska områden samt vård och omsorg.
- **Ekonomisk och social utjämning.** Den generella välfärdspolitiken ska utjämna ekonomiska och sociala skillnader mellan medborgarna, vilket till exempel betyder att alla efter förmåga (till exempel inkomst) ska bidra till kostnader för välfärdspolitiken. Syftet är också att utjämna inkomster och utgifter för individen under olika skeden i livet. Genom generella insatser undanröjs eller minskas behovet av individriktad och behovsprövat stöd och bistånd.

- **Inkomstbortfall.** En väsentlig del av välfärdspolitiken bygger på den så kallade principen om inkomstbortfall, det vill säga att ersättningen står i förhållande till den inkomst som man förlorat vid till exempel sjukdom.

Målet för den generella välfärdspolitiken ska också vara att fördjupa demokratin och ge människor ökad möjlighet att delta i samhällsbyggandet.

Verdandi avvisar de förslag om en ny princip för socialpolitiken, som innebär att man överger den generella socialpolitiken till förmån för en minimerad socialpolitik, vilken inriktas på att endast tillförsäkra medborgarna en grundtrygghet på en låg nivå, lika för alla oavsett inkomst.

Viktiga hörnstenar i en generell välfärdspolitik:

- **Skatt efter bärkraft.** Den första hörnstenen är ett utjämnande skattesystem. Det är det viktigaste inslaget i en generell välfärdspolitik.
- **Rätten till arbete.** Den fulla sysselsättningen är den andra viktiga hörnstenen i välfärdspolitiken. Rätten till ett arbete, det vill säga rätten till att kunna försörja sig själv och sina barn och kunna leva ett självständigt liv är viktiga mål. Genom att många människor deltar i produktionen skapas också ökade resurser för en solidarisk socialpolitik för alla.
- **En social bostadspolitik.** En tredje hörnsten är den sociala bostadspolitiken. Målet är en god bostad till rimlig kostnad för alla.
- **Ett yttersta skyddsnät.** Den fjärde hörnstenen är ett socialt skyddsnät, som kan träda i funktion när samhället i övrigt misslyckas med att tillgodose grundläggande behov och rättigheter.

Det räcker inte med en bra socialpolitik

En bra socialpolitik kan inte ensam förverkliga ett bra liv för alla. För detta krävs en total samhällspolitik som utgår ifrån en helhetssyn på människan och livsvillkoren.

En social alkohol- och narkotikapolitik

Kampen mot alkohol- och narkotikaskador måste utgå ifrån den sociala verkligheten och sättas in i sitt politiska och sociala sammanhang. Alkohol- och narkotikaproblem är ytterst ett uttryck för missförhållanden i samhället och i människors livssituation och måste därför angripas i människornas egen livsmiljö.

Det är i första hand bakomliggande mänskliga och sociala problem, brister i den totala livssituationen, som leder till missbruk. Missbruket är en fråga om social rättvisa, människosyn och människovärde.

- Likvärdiga ekonomiska, sociala och kulturella villkor.
- Människors reella behov ska vara vägledande vid fördelningen av samhällets totala resurser.
- Kampen mot alkoholskadorna ska inriktas på att förstärka människors möjligheter att påverka, förändra och kontrollera sin livssituation och miljö – inte att förstärka samhällets kontroll över människorna.
- Socialpolitiska åtgärder i syfte att undanröja behovet av "flyktmedel".
- Samhällskontroll över alkoholhanteringen.
- En beskattning av alkoholen som ger systembolaget legitimitet.
- Nej till legalisering av narkotika.
- Folkrörelsernas praktiska verksamhet, information och opinionsbildning är viktiga resurser i det alkohol- och drogförebyggande arbetet.
- Utbyggnad av vård, stöd och rehabilitering.

En demokratisk socialtjänst

Socialtjänsten är ett yttersta skyddsnät när samhällets övriga insatser inte räcker till för att tillgodose människors grundläggande behov.

- Socialtjänsten ska bygga på en solidarisk människosyn, där varje människa har lika värde och ett reellt inflytande över åtgärder och behandling.
- Socialtjänstlagens mål ska vara styrande för socialtjänstens alla verksamhetsgrenar.
"Samhällets socialtjänst ska på demokratis och solidaritetens grund främja människornas
 - ekonomiska och sociala trygghet
 - jämlikhet i levnadsvillkor
 - aktiva deltagande i samhällslivet*Socialtjänsten ska under hänsynstagande till människors ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser. Verksamheten ska bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet."*
- Ekonomiskt bistånd ska ges utan inslag av orealistiska villkor eller genom förnedrande arbetsmetoder som är förtryckande för den som söker bistånd. Allt bistånd ska ges utifrån vars och ens behov och syfta till att förstärka den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.
- De psykiskt sjukas behov av boende, stöd och vård ska tillgodoses.

Jämställdhet mellan kvinnor och män

En viktig förutsättning för ett bra samhälle för alla är att vi når målet om full jämställdhet mellan könen. Jämställdheten måste förverkligas inom alla samhällets områden, ekonomiskt,

politiskt, socialt och kulturellt. All diskriminering på grund av kön måste bekämpas och undanröjas. Jämställdheten är ingen kvinnofråga – det är en mänskofråga.

- Kvinnors inflytande i samhällslivet ska stärkas. Ett samhälle som tar tillvara kvinnornas kunskaper och erfarenheter, blir mer fullödigt för alla att leva i.
- Männerna ska ta på sig ett jämlikt ansvar för de traditionellt kvinnliga uppgifterna. Detta ger männen ytterligare dimensioner i tillvaron och ökade möjligheter till nya kunskaper och ett rikare liv.
- Jämställheten i arbetslivet ska genomföras fullt ut. Lika lön för lika arbete ska genomföras och könsmissiga yrkesval motverkas.
- Våldet mot kvinnor ska bekämpas.

Konsumentpolitik för rättvisa

Rollen som konsument får allt större betydelse för människor i dagens samhälle. Vi konsumerar inte bara varor utan även tjänster och samhällelig service. Vår styrka som konsument – i vid bemärkelse – påverkar därför hela vår livssituation, våra möjligheter att tillgodose våra behov och tillvarata våra rättigheter. Som starka och medvetna konsumenter kan vi påverka och öka kontrollen över våra egna liv och påverka samhällsutvecklingen.

Mål och medel för samhällets konsumentpolitik är därför viktiga instrument för att skapa rättvisa i resurser och möjligheter. Därför är de konsumentpolitiska perspektiven viktiga inslag i Verdandis verksamhet. Man kan säga att ett konsumentpolitiskt perspektiv genomsyrar hela organisationens arbete.

- Konsumentens ställning på marknaden ska stärkas, bland annat genom rättighetslagstiftning.
- Den kommunala konsumentvägledningen ska stärkas och göras obligatorisk.

Foto: Verdandi jobbar med att förverkliga sina idéer genom praktisk lokal verksamhet såsom kamratstöd, men också genom opinionsbildning och nätverksbyggande. Tidigare till exempel genom ett brett samarbete mellan fackföreningsrörelsen och Verdandi på arbetsplatserna i form av ett fackligt/socialt samarbete för kamratstöd och förebyggande av alkoholskador och missbruk. Här blir LOs ordförande Karl-Petter Thorvaldsson intervjuad inför valrörelsen 2014.

- Svaga konsumentgrupper ska stödjas så att deras möjligheter att tillvarata sina intressen och rättigheter som konsument garanteras.
- Kontrollen och kraven på producenterna stärks.
- Hushållen ska stärkas i sin strävan att utnyttja sina resurser effektivare.
- En från miljösynpunkt långsiktigt hållbar utveckling ska stärkas.

Bra hälsa för alla

Målet ”välfärd för alla” ska utgå från ett folkhälsoperspektiv. Ett av de områden där klasskillnaderna märks tydligast är på hälsoområdet. Allt fler undersökningar visar entydigt på sambandet mellan dålig hälsa, beteende, livshållning, kort livslängd och dåliga livsvillkor i form av stress och slitsamma arbeten, låg lön, dålig utbildning samt bristande möjligheter till utveckling och inflytande etcetera.

- Hälsa- och sjukvården ska utgå ifrån en helhetssyn på människan och hennes livssituation.
- Klasskillnader i hälsa och inom vården ska bekämpas på samhällets alla områden.
- Tandvården ska ingå som en del i vår allmänna sjukvård på samma sätt som andra sjukdomar och kroppsdelar.

Social bostadspolitik

Samhället har ett ansvar för att allas rätt till en god bostad till en rimlig kostnad tillgodoses. För att klara denna uppgift krävs att bostadspolitiken bedrivs på sådant sätt att även människor som har låg inkomst, missbruks- eller andra sociala problem,

har invandrarbakgrund eller som lever under svåra förhållanden av andra skäl, ges möjlighet till en god bostad på samma villkor som andra.

- Allmännyttiga bostadsföretag är ett viktigt instrument för en social bostadspolitik och bör därför ges särskilt gynnsamma villkor.
- Samhället måste ta ett övergripande ansvar för fördelningen av bostäderna. Kommunala bostadsförmedlingar ska vara obligatoriska och fastighetsägare ska ha en skyldighet att lämna lediga bostäder till förmedling genom bostadsförmedlingen.
- Vräkningar, framförallt av barnfamiljer, måste förhindras. Socialtjänsten har ett ansvar att ingripa och stödja hyresgäster, som ej klarar att betala hyran eller som av sociala skäl inte klarar av att leva upp till rimliga krav som är förknippade med boendet.
- Kollektiva boendialternativ ska utvecklas för att tillgodose människors skiftande behov i sitt boende.
- Meningsfulla fritidsaktiviteter och gemenskap bör utvecklas i alla bostadsområden. Sådana möjligheter ska planeras redan vid projekteringen av bostadsområdena. Kostnader för social verksamhet i bostadsområdet bör räknas in i fastighetskalkylerna och komma hyresgästerna tillgodo.
- Kommunerna ska stödja kultur- och föreningsverksamhet som medverkar till att fördjupa (boende-) demokratin och stimulerar de sociala kontakterna mellan de boende. Därmed förebyggs sociala problem och isolering och människors livssituation kan stärkas.

En human kriminalpolitik

Kriminalpolitikens viktigaste mål är att förebygga brott. För att brottsbekämpningen ska bli effektiv krävs därför att kriminalpolitiken utgår ifrån en social helhetssyn på samhället och människan. Därmed bör kriminalpolitiken inte bara utformas utifrån de gängse instrument som traditionellt brukar

traditionellt brukar räknas till densamma, utan ske utifrån en analys av hela samhällets organisation, brottslighetens orsaker och människornas villkor.

- Kampen mot brottslighet som har en grund i den enskildes sociala situation, ska främst ske genom förändringar av den sociala livssituationen och förstärkningar av den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv utan att begå brott. Stöd och resurser, utbildning och arbete, möjlighet till gemenskap och kontakt med andra, är viktiga åtgärder för att bekämpa sådana brott.
- Människor med missbruksproblem som begår brott för att skaffa pengar till sitt missbruk ska ges möjlighet till vård och behandling för att komma ifrån sina missbruksproblem. Vård och rehabilitering är överlägsna i sådana situationer. Långa fängelsestraff däremot får lätt motsatt effekt.
- Våldsbrott har ofta sin grund i sociala och psykiska faktorer. När samhället av hänsyn till andra måste tillgripa frihetsberövande för sådana brott, ska vård- och stödinsatser för att förhindra fortsatta våldshandlingar prioriteras under frihetsberövandet.
- Straff ska utformas så att de är effektiva för en återanpassning till ett liv utan fortsatt brott.
- Ekonomiska brott och organiserad brottslighet vilka grundar sig på en kalkylerad risk, ska angripas genom polis och åklagare. Sanktioner, som riktas mot de personer som begår brott utifrån en medveten riskbedömning om ekonomisk vinning, kan fungera preventivt. Exempel är arbetsmiljöbrott och skattebrott.
- Resurserna ska stärkas och en utveckling ske av formerna för stöd till brottsoffer.

Resurser och miljö

Människan är en del av det globala ekosystemet. Det finns en klar koppling mellan de ekologiska sambanden och människans överlevnadsmöjligheter. Hoten mot miljön är främst beroende av i-ländernas överkonsumtion. Detta resursslöseri och den pågående miljöförstörelsen undergräver möjligheterna till såväl rättvis fördelning av jordens resurser som en tryggad försörjning för kommande generationer.

- Produktionen och den ekonomiska tillväxten får inte skapas på bekostnad av kommande generationers liv och livsutrymme.
- Den tekniska utvecklingen måste inriktas på miljövänliga produkter och produktionsmetoder liksom på miljövänliga transportsystem.
- Varor och produktionsprocesser ska vara så utformade att de motsvarar högt ställda krav på hälsa och miljö. Detta ställer också krav på en ansvarsfull hushållning med råvaror och energi.
- Spelregler ska skapas för energianvändningen så att miljövänliga alternativ gynnas ekonomiskt. I allt högre utsträckning måste producenter och konsumenter betala de verkliga kostnaderna för produktion, miljöförstörelse och onödig förbrukning av naturresurser.

Internationell solidaritet

Solidariteten kan inte stanna vid nationsgränsen. Rätten till fred och frihet, social rättvisa och jämlikhet gäller alla människor oavsett var man bor. Verdandi stödjer folkens kamp för demokratiskt självbestämmande och hävdar de små nationernas rätt till oberoende gentemot stormakterna.

- En värld i fred förutsätter social och ekonomisk rättvisa. Orättvisor inom och mellan länder ger upphov till många konflikter. Ett viktigt mål är att de ekonomiska och sociala orsakerna till dessa konflikter undanröjs. De fattiga ländernas skuldbörda måste omprövas och lösas.

- Den rika världens vilja till solidarisk utjämning, samt konkreta stöd och ekonomiska bistånd måste förstärkas radikalt.
- Sveriges handel med och bistånd till tredje världen måste öka.
- Biståndet ska stödja det egna landets ansträngningar att åstadkomma en social och ekonomisk utveckling.
- Som medlem i den Europeiska Unionen måste Sverige fortsätta kampen för internationell solidaritet. EU får inte utvecklas så att den enbart blir ett instrument för kapitalägare, näringsliv och rika människor i västvärlden.
- Sveriges medlemskap i EU ska användas för att skapa social rättvisa och stärka solidariteten mellan människor i EUs medlemsländer och i förhållande till övriga världen.
- En generös flyktingpolitik.
- Kamp mot fördomar och rasism.

Folkrörelser – viktiga för delaktighet och demokrati

En viktig uppgift för välfärdspolitiken är att skapa möjlighet för alla människor att påverka samhällets utveckling och förändring. Samhället ska underlätta för människor att organisera sig i partier, fackliga och andra organisationer och folkrörelser.

Folkrörelserna växte fram ur kampen för mänskligare villkor. Drömmen om ett bättre samhälle och ökad rättvisa var drivkraften för de flesta folkrörelser. Organiserandet och kampen var en nödvändig förutsättning för att villkoren skulle kunna ändras.

Foto: Verdandi är en folkrörelse som jobbar med att förverkliga sina idéer lokalt, regionalt och på nationell nivå. Här är det verdandister från förbundsstyrelsen, den lokala verksamheten samt ungdomsprojektet som gör aktiviteter i Almedalen sommaren 2014.

Folkrörelserna har även spelat en viktig roll i utvecklingen av välfärdssamhället, både som pionjärer, opinionsbildare och initiativtagare för verksamheter inom många samhällssektorer.

- Samhället ska stödja demokratiska folkrörelser och organisationer. Dessa utgör ett viktigt komplement till de samhälleliga politiska beslutsorganen.
- Socialt arbetande organisationer, som till exempel Verdandi, handikapp- och klientrörelserna, vilka bygger på demokrati och delaktighet från dem som organisationen företräder, är viktiga resurser att ta tillvara i samhällsbyggandet och för att stärka solidariteten i samhället.
- Det är i demokratins tjänst som folkrörelserna har sin viktigaste uppgift.

Verdandis verksamhet och metoder

En viktig uppgift för Verdandi är att organisera människor som lever i en svag och utsatt social situation. Syftet är att organisera verksamhet som kan fungera som stöd och resurs för var och en av oss i vår vardag. Genom att lära känna varandra och fördjupa kontakten mellan oss, kan vi öka förståelsen för varandras upplevelser och livssituation.

Många av oss lever i en svår och otrygg situation. Vi har olika erfarenheter och bakgrund. De flesta av oss har också det gemensamt att vi är ovana att föra vår egen talan, att argumentera för vår rätt. Många har också levt i förtryck och haft bristande inflytande över sina liv. Vi har kanske dåliga kunskaper om hur våra rättigheter ser ut och hur vi ska få del av dem. Vi behöver även stöd i den vardagliga kampen för en dräglig överlevnad.

Verksamheten syftar till att bryta kontaktlöshet och isolering och ge människor i samma bostadsområde möjlighet att lära känna varandra. Verksamheten syftar också till att vi ska stödja varandra i en politisk kamp för att förändra verkligheten.

Vi måste skapa en tilltro till att det går att förändra samhället och våra livsvillkor. Vissa förändringar går att genomföra nu och andra tar längre tid. Våra medel består av en socialpolitisk opinionsbildning, organisation och kamratstödande verksamhet.

Målet är ett solidariskt samhälle byggt på Verdandis värderingar och människosyn, och därmed ett alkoholskadefritt samhälle fritt från sociala orättvisor. Därför kan vi aldrig nöja oss med att endast aktivera människor i en idélös fritidsverksamhet, hur bra aktiviteterna än är. Verksamheten måste ovillkorligen genomsyras av vår människosyn och en sträva efter att förverkliga Verdandis mål och program.

Vi kan inte heller nöja oss med att enbart bedriva verksamhet för dem som nu deltar i verksamheten.

Istället måste vi ständigt söka nya vägar för att nå nya människor med vårt budskap, organisera verksamhet i alltfler grupper och bedriva en opinionsbildning som brett för ut våra grundvärderingar. Vi måste bli många som delar Verdandis värderingar. Vår kamp mot sociala orättvisor måste ständigt föras till förmån för alla ekonomiskt och socialt eftersatta i vårt samhälle.

Fatbursgatan 8, 118 54 Stockholm
Tel: 08-642 28 80
E-post: info@verdandi.se
www.verdandi.se